

Poznámka

Nejen k přejmenování ulic

Někdy mi připadá, že český národ je tak trochu ode zdi ke zdi. Lehce se pro něco nadchne, aby po čase to samé silně zatratil. Jako by chyběl odstup a rozum byl překryt náhlými emocemi.

Je proto dobře, že ač je „ruský lid“ (který za svého prezidenta může jen částečně) nyní v nemilosti, neodráží se to v přehnaných a nesmyslných gestech, jako je třeba přejmenování ulic po ruských literárních velíkánech. A je jedno, že ruský prokremelský politik v rozhovoru s novinářkou Procházkovou v Deníku N tvrdil, že se u nás zakazuje číst Dostojevskij. Prokremelská politika je natolik plná lží, že přetéká z Kremle až do řeky Moskvy a odtud se rozlévá dál a dál po širé Rusi.

Přejmenování ulic se tedy u nás nekoná. A pokud vím, žádná Putina ulice u nás není, stejně jako Hitlerova. A jestli si někdo nechá Hitlerovu nebo Putinovu cenu či ocenění, které převzal z jejich rukou (o čemž se v souvislosti s exprezidentem Klausem a písničkářem Nohavicou hovoří), je to jejich věcí. My nemáme právo jim říkat, aby se ocenění zbavili, a oni zase nemají právo ostatním říkat, jak je mají vnímat.

Petr Klukan

Miloš Vystrčil

V Česku jsme si všichni zvykli, že náš přístup k informacím je téměř neomezený. Jsme již více než 30 let zvyklí, že pokud nedochází k porušování zákona, tak náš přístup k informacím není jakkoliv omežován. Stát nám také ani nijak systematicky nesděljuje, která informace je pravdivá a u které tomu tak není.

My v Česku, zejména potom starší generace, jsme totiž na filtrování informací velmi citliví až alergičtí. Pořád si ještě mnozí pamatujeme dobu, kdy existovala pouze jedna pravda

Dezinformace

sdělovaná státní komunistickou televizí a státním komunistickým rozhlasem. Poslouchat jiná vysílání, například rozhlasové stanice Svobodná Evropa nebo Hlas Ameriky bylo velkým rizikem.

Dodnes si pamatuji, jak můj otec, který rozuměl německy, si občas za socialismu tzv. pouštěl Videň a sledoval rakouské televizní zprávy. Před tím, než se tak stalo, jsme museli vždy zatáhnout rolety a otec si sedl asi metr před televizí, nastavil minimální hlasitost.

Když dnes poslouchám a pozoruji totalitními ruskými státními médii zpracované a dezinformované mnohé obyvatel Ruské federace, vrací se mi opět tyto vzpomínky na fungování komunistického československého rozhlasu a komunistické československé televize. Zároveň si však uvědomuji, že přes tu informační izolaci jsme v tehdejším socialistickém Československu přesto věděli, že spousta toho je jinak, než nám totalitní československá státní média sdělují, a že to byl možná jeden z důvodů úspěchu listopadové Sametové revoluce.

Jak je to dnes se skutečnou informovaností obyvatel v Rusku nevím, mohu si jenom přát, aby to neviditelné povědomí

o skutečné pravdě o putinovském režimu bylo mnohem větší a rozmanitější, než to na první pohled vypadá. Jsem proto přesvědčen, že právě dostat v co největší míře k obyvatelům Ruska pravdivé informace jenom například o hrůzách, které Putinovi vojáci páchají na Ukrajině, je dnes velmi zásadní a důležitý úkol.

Za úkol málem stejně důležitý však začínám stále více považovat i nutnost zásadního zesílení schopnosti svobodného a demokratického světa bojovat s dezinformacemi uvnitř sama sebe. Svobodný a demokratický svět je totiž živnou půdou a rájem pro šířitele dezinformací, kteří se s neuvěřitelným pokrytectvím zaštiťují svobodou slova a přitom lžou a lžou a lžou. Lžou a dezinformují často způsobem, který je velmi obtížně napadnutelný. Velmi často totiž své lži a polopravdy interpretují jako názor a argumentují, že přece ve svobodné a demokratické společnosti má každý právo na svůj názor. Velmi často také o svých lžích a polopravdách píší nebo říkají, že je slyšeli nebo že je to otázka, kterou je také nutné vyslovit, aby bylo názorové spektrum dostatečně široké a lidé se mohli v problému lépe

„zorientovat“ a vytvořit si svůj vlastní názor.

Dalším typem polopravd, lží a nepravdivých názorů a skutečností jsou potom ty, které jsou součástí informační války, kterou vůči nám dlouhodobě vedou například některé dezinformační servery často podporované právě z totalitních zemí. V tomto smyslu jsme již vlastně několik let v informační válce, která bývá někdy také nazývaná válkou hybridní.

Jsem přesvědčen, že zejména v současné době, kdy kousek od nás zuří skutečná válka, kde se vraždí a zabíjí zbraněmi a umírají lidé, je nanejvýš nutné tomu přizpůsobit i náš boj proti dezinformacím a lžím.

Kromě ochrany proti dezinformacím ze strany prověřených státních, akademických i dalších transparentních autorit je proto nutné, abychom si nebezpečí dezinformací také jeden každý uvědomili a začali mnohem pečlivěji zkoumat, do jaké míry jsou naše zdroje informací důvěryhodné. Například pravdivost přímých emailů od osob a institucí, které neznáte a které nekomunikují a neodpovídají, bývá velmi pochybná. Prosím, myslíme na to více než doposud.

(Autor je předsedou Senátu PČR)

Školy představte se

Zimní olympiáda na naší škole

Úterý 22.2. nepřineslo jen výjimečné datum, ale pro žáky 2. stupně na ZŠ Havlíčkova i výjimečný den. Neprobíhala totiž běžná výuka. Celé dopoledne bylo věnováno ohlédnutí za právě ukončenou zimní olympiádou. Připomněli jsme si i 23 předchozích ZOH.

Také proto byli žáci rozděleni do 23 týmů. V každém 5 – 6členném týmu byli namíchaní zástupci různých tříd, různých schopností i vědomostí, rovnoměrně chlapi i děvčata. První velký rozruch nastal již 3 týdny před samotným olympijským dnem, ve chvíli zveřejnění týmových sestav, kdy se každý žák 9. třídy snažil po škole najít zbývající členy své skupiny.

Někteří se v rámci školy zaregistrovali vůbec poprvé a řada šestáků vzhlížela ke svým mnohem zkušenějším deváčkům s velkým očekáváním.

V den olympiády plnily jednotlivé týmy úkoly na 9 různých stanovištích podle předem určeného časového harmonogramu. Převahu měla stanoviště se sportovním zaměřením, která děti také nejvíce bavila. Každý si mohl vyzkoušet curling, rychlobruslařský trénink, střelení na bránu v hokeji či rozjet boby.

Vše bylo samozřejmě přizpůsobeno prostředí školy. Na jednom stanovišti museli naši sportovci prokázat svo-

je znalosti anglického jazyka, na jiném to, jak zvládají vyhledávat informace na internetu nebo si mohli vyzkoušet svůj odhad.

Naprogramovat a rozpohybovat robota většina týmů zvládla na výbornou, ale při výpočtu rychlosti Marty Sáblikové na trati 5000 m se mnozí zapotili. Nejobávanějším úkolem však bezesporu bylo společné vystoupení týmu při prezentaci informací a zajímavostí o jedné předem vylosované zimní olympiádě. Tréma byla velká. Každý se snažil, aby to svému týmu nepokazil. Během dne byla na všech

týmech patrná snaha o to, předvést se v co nejlepším světle. Přestože na stupních vítězů mohou stát jen 3 nejúspěšnější, velkou pochvalu si zaslouží všichni. Z reakcí dětí bylo znát, že se jim olympijský den líbil.

Vyučující především potěšilo, jak se členům týmů dařilo vzájemně spolupracovat a naplňovat tak olympijskou myšlenku: „Rychleji, výše, silněji – společně“.

Iva Doláková,
učitelka ZŠ Havlíčkova,
Jihlava
Foto: archiv školy

Hvězdná noc a vesmírné úkoly

Nahlédnout do tajemství vesmíru jsme se pokusili jedné březnové noci a následujícího dne.

Setkali jsme se jako třída i v doprovodu několika rodičů a sourozenců večer před Muzeem Vysočiny.

Průvodcem se nám stal jhlavský astronom Miloš Podařil. V Malovaném salonku nás zavedl do tajů Sluneční soustavy, záhad jednotlivých planet, sil, počtů i atmosféry. Zná toho tolik! Svým zaujetím nadchl i nás.

Pak nás vzal i na Bránu Matky Boží, odkud jsme mohli pozorovat a poznávat očima i dalekohledem hvězdy, souhvězdí i Měsíc. Už víme, kde je Orion, Sirius i Polárka a známe příběh Velké medvědice. „A proč hvězdy blikají? A kolik vidíme hvězd? Jakou mají barvu? Podle čeho se jim dávají jména?“ Kdyby nebylo tak chladno, naše otázky by neměly konec... Díky mnohokrát!

Rozloučili jsme se. Nás ještě čekala dobrodružná noční cesta přes lesopark Heulos do školy. Samozřejmě s baterkami a hvězdami nad sebou, přesto jsme zakopávali, lekali se psů i svých stínů. Každou chvíli jsme se dívali nahoru, někdo si vzpomněl na ukrajinské uprchlíky pod širým hvězdným nebem.

My jsme mohli přespát v naší škole na karimatkách a ve spacácích a ráno si dát dobrou snídani: teplý čaj, Filipův Saturn a plno buchot od maminek. Zůstávají v nás noční školní zvuky: poskočení minutovky

na hodinách, pády věcí, oddychování i přijíždějící uklízeč vozík v 5.45.

Téma vesmír nás provázelo i celé dopoledne. Řešili jsme čtyři vesmírné záhady a přitom ztvárňovali Velký třesk i barvy hvězd (pomocí barevných krepáků, lepicí pásky a baterky), žlutou bavlnkou vyšívali Velký vůz, četli o zvířatech ve vesmíru.

Vesmírné úkoly jsme pak plnili i venku, kde jsme zkoušeli naměřit a představit si vzdálenosti mezi planetami i velikost

planet naší Sluneční soustavy. Zamotali jsme se při obíhání kolem Slunce, kdy se máte točit kolem své osy i kolem Slunce (a ideálně ještě kolem černé díry naší galaxie).

Vesmír pro nás i nadále zůstává velkým tajemstvím, ale mnohem víc nás teď přitahuje - přemýšlíme o něm a častěji zvedáme hlavu k noční obloze. Je toho na ní ještě tolik k objevování!

Alena Tkadlečková,
Šárka Kosinová
a 3.B ZŠ Demlova, Jihlava
Foto: archiv školy